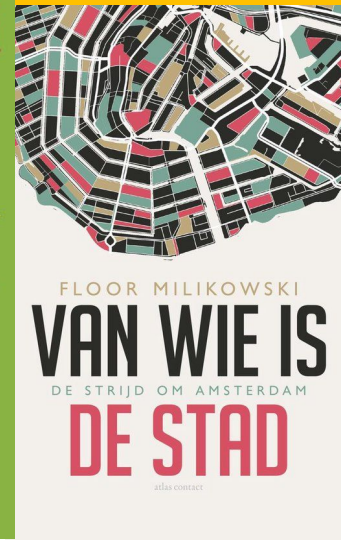
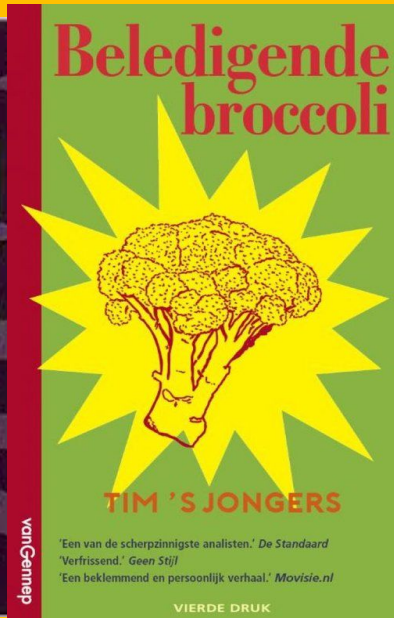
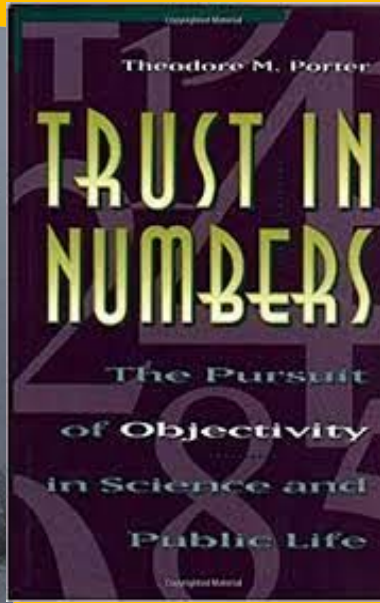


‘It takes a village to raise a child.’ Hoe maken we een gezonde stad voor/met ‘jeugd’? NCJ april 2023

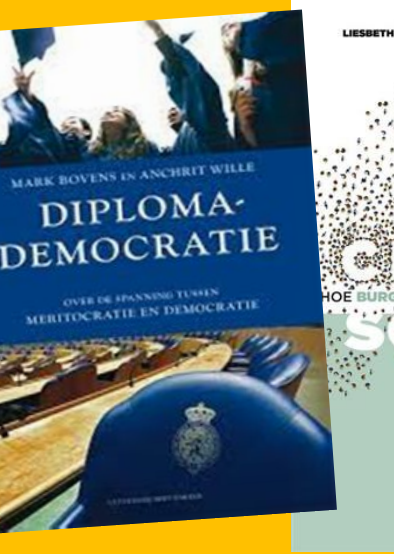
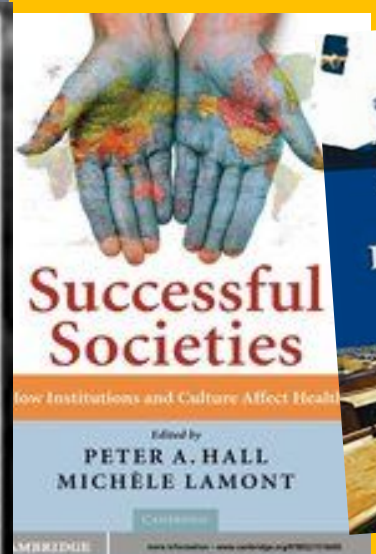
Klasien Horstman & Mare Knibbe
Care and Public Health Research school
Fac. Health, Medicine, Life Sciences
Maastricht University
www.klasienhorstman.nl
k.horstman@maastrichtuniversity.nl
m.knibbe@maastrichtuniversity.nl



Discussies over de kwaliteit van de maatschappij



Kinderen
en
jongeren
????



Gezonde stad

Daar heb ik geen zin in, om zoiets te horen.



**Publieke ruimte
als sociale
riolering**

Van 25 maart t/m 2 juni regelmatig op TV Maastricht, Fit4All.
Elke vrijdag call-in show van 11-12 uur op Maastricht FM.
www.biancaindebuurt.nl



- *publieke familiariteit
- *bekende vreemden
- *leren leven met anderen, schuring
- *thuisgevoel
- *vertrouwdheid
- *veiligheidsgevoel
- *netwerken vernieuwen
- *nieuwe repertoires leren
- *organisatie van afhankelijkheid
- *veerkracht vergroten
- *informele steun mobiliseren
- *zorgen voor de buurt
- *conflicten dempen
- *hoop
- *verdraagzaamheid



Voor kinderen en jongeren?

Maastricht-West – zwakke sociale riolering voor volwassenen en jongeren

- * Lageinkomensbuurten, grote diversiteit, achterstallige renovaties, weinig participatie en eigenaarschap
- * Mono-functionele inrichting: doel = wonen,
- * GGD: eenzaamheid, angst, slaapmiddelen, depressie, drugs
- * (Visie op) publieke ruimte en sociaal-fysieke infrastructuur niet ontwikkeld (sociale ontstaat hoe?)

Beleids-
taal van
'gemeen-
schap'
hangt in
luchtledi-
ge



Hoe ervaren jongeren de buurt?

“Toen ik nog hier in Malberg woonde, toen was ik nooit thuis, ik voelde me er niet prettig. Ook omdat ik een kamer deelde met mijn broertje, wat ongeveer zo groot was als een bezemkast waar je je kont nog niet kon draaien. ik was iedere dag weg”.

“Ik ben hier echt opgegroeid met de gedachte dat blowen vanaf 14 hartstikke normaal was en daarna ga je over naar pillen, want ‘iedereen doet dat’. ...en dan zocht ik het ook zelf op, dat gaf bevestiging dat ik niet alleen was.

“Het begint gewoon met ja, je bent toch ‘op zoek naar iets’. Een plek waar je bij hoort, en ja toen waren er jongens en dan krijg je een trekje van een sigaret – dat is eigenlijk best wel onschuldig, ja, ik was wel jong, dat wel..”



Hoe ervaren jongeren de buurt?

“(...) Ik schaam me wel als ik moet zeggen waar ik woon, omdat dit altijd als een hele erge straat wordt gezien. Want al mijn vriendinnen, omdat ik op het VWO zit, die komen uit betere plekken enzo dus als ze me thuis brachten en ik dan die kinderen van het huis tegenover ons zag was dat altijd, een beetje beschamend wel. Terwijl dat eigenlijk helemaal niet zo hoeft te zijn, want, ja wij hebben daar niet voor gekozen om in die buurt te wonen. Of ja, we hebben er wel voor gekozen maar niet.. echt. We hebben niet echt de mogelijkheden om naar Sint Pieter te verhuizen in ieder geval.”



Hoe ervaren jongeren de buurt?

“..... Kansen.. je hebt niet echt kansen denk ik.Ik had zo veel geluk dat mijn ouders gewoon het beste uit ons probeerde te halen, van ‘je moet echt veel leren en hard werken en dan kom je er wel’. Maar de andere kinderen hier in de buurt hebben dat helemaal niet.”

“(...) Laat ik het zo zeggen, de hele cultuur hier in Malberg is eigenlijk dat heel veel jongeren de straat op gaan. En op het moment dat ze de straat op gaan, gaan ze ook dingen doen die ze niet horen te doen. Er zijn genoeg jongeren hier die dealen bijvoorbeeld, en er zijn ook kinderen die naar hen opkijken.” (Prof.)

•



Hoe ervaren jongeren de buurt?

“(...) Bij zo’n huisje. Ik weet niet of je ’t kent, zo’n junky huisje. Gewoon zo’n huisje van staal enzo waar je op kan zitten. Dat ligt tussen Malberg en Caberg in. Het was laatst afgebrand maar staat nog steeds.”

En wie zit daar vooral?

Junks, zwervers, ik, vrienden. Gewoon eigenlijk iedereen.

En je hebt wel het gevoel dat je daar welkom bent?

Ja, je bent er altijd welkom. ... Ja, mij maakt het niet zo veel uit.

Het zijn niet echt, dat je zegt junks-junks, maar ze roken soms gewoon een joint of zo.”

**Hangplekken als
thuis**

Hoe ervaren jongeren de buurt?

“(...) Ik denk ook dat deze wijk heel erg gesloten is. Daarmee bedoel ik dan dat ook de huishoudens heel gesloten zijn, maar ook de mensen. Als ik bijvoorbeeld hier op straat zou lopen, dan zal er niemand zijn die mij in de ogen kijkt met een vriendelijke blik en me goedendag zegt, die ogen zijn allemaal naar beneden gericht en ingetogen.”



Straat als thuis?

Publiek ruimte voor jongeren

- Vehikel om ergens bij te horen *en* om zich ergens los van te maken (worstelingen met schaamte, eenzaamheid, 'painful belonging')
- Experimenteren met identiteit, vriendschappen en grenzen, kennismaking met nieuwe repertoires, nieuwe ervaringen van 'er toe doen'
- Nieuwe rolmodellen, voorbeelden en vergezichten op de eigen toekomst. Mobiliseren energie, wensen, verlangens en motivatie

Werken aan sociale riolering

Een park



Van a-sociaal groen naar een levendig park

Waarom werkt het vele groen niet als verbinding?

Saaie grasvakte, verwaarloosde tuin – doet niets

Bewoners ervaren onveiligheid: *“Er zit jeugd te blowen en muziek te draaien, die laten een hoop rotzooi achter. Je kunt er niets van zeggen, ze weten waar je woont.”* ... *“Overlast van jongeren met auto’s en harde muziek, die waarschijnlijk drugs gebruiken.”*



Bewonersinitiatief SamenGroener Experimenteren en leren

Vier lentes en zomers

Lichte acties (goedkoop!): sport, spel, dansen, vuilnis prikken, wilgenhutten bouwen, pop-up thee tuin, buurtcamping, soep

Observaties:

Kinderen trekken ouders; jongeren?; nieuwe buurtervaringen, contacten oude/nieuwe bewoners en tussen generaties. energie, hoop, *'het kan hier goed zijn'*.

Belang van schaduw, spel elementen



Bewonersinitiatief en institutionele kaders

Kennis van bewoners

- Belang van schaduw/beschutting
- Meer biodiversiteit
- Verwaarloosde tuin = onverschilligheid
- Hondenlosloopgebied te vies, te donker
- Grote en kleine honden. Poep
- Kiosk/container nodig (materiaal, koffie)
- Bankjes nodig (met rugleuningen)!

Gerealiseerd ism E.S. Stichting en gemeente

- 46 nieuwe bomen
- Speelelementen (bv waterpomp, klauterboom)
- Nieuwe grond/planten in de tuin

Frustraties

- *'Spreekt U wel namens de buurt?'*
- Verantwoordingsformats & kaders



Zichtlijnen of
schaduw en
beschutting?
Bankjes met of
zonder leuning?
Wie gaat over het
park?

Geen vloeibare
ruimte. Hutten
bouwen
verboden!

Wat doet de sociale en fysieke infrastructuur van een buurt?



Veilige havens in onveilige buurten

Onveiligheid: armoede, chronische ziekte, angst, depressie, verloop bewoners, jeugdbendevorming, criminaliteit

Stenig: Familiariteit. Veilig en onveilig binnen en buiten

Groen: Vervreemding. Onveilig buiten, veilig binnen

School: binnen veilig, dank zij hekken, dichte deuren, regels.

'je hoort en ziet hier letterlijk alles van elkaar'.

'ik heb een goed inbraakalarm en de sloten zijn vernieuwd'.



Hybride publieke plekken als veilige havens

Variatie – er is niet ‘een plek voor iedereen’

Plekken voor jeugd? (straat, voetbalpleintje, jongerenwerk, boksschool)

Betekenis van die plekken, van wie zijn ze?



Sociale riolering voor kinderen, jongeren, jong volwassenen? Hun ervaringen met publieke ruimte?

'Het milieuveroon door is heel erg vies dat vind ik ook jammer! De wijkaan daar is wel leuk maar die is beklad met steft. Bij het milieuveroon zijn 2 grasveldjes vol met ~~afval~~ afval en hondenpoep. Daar kan denk ik wel wat mee gedaan worden.'

IN SLOTERMEER BETREKKEN WE KINDEREN

WAT HEBBEN JULLIE NODIG OM GOED, GEZOND EN GELUKKIG OP TE GROEIEN?



HUN IDEEEN VERTALEN WE NAAR DE OPGROEIKAART VAN SLOTERMEER

#PEDAGOGIE ALLIANCE #OPGROEI



richt-heuvelland

VIJLENSE JONGEREN VERENIGING

Vijlense jeugd wil dorpsgevoel terug

Vijlen heeft jongeren niet zo veel te bieden. Tien twintigers uit Vijlen hebben de Vijlense Jongeren Vereniging opgericht om daar iets aan te doen. „We willen dat dorpsgevoel terug.“

VIJLEN
DOOR MEREL VISSCHER

Z e kennen elkaar van de basisschool, de voetbalclub of omdat ze buurmeisjes of nichtjes zijn. Maar het idee voor de Vijlense Jongeren Vereniging (JVJ) is vooral geboren toen ze alle afgelopen zomerjeugdleider waren bij het kindervakantiewerk in hun dorp. Een vriendenclub, die het zag gebeuren in Vijlen: jongeren trekken weg, er is voor de jeugd bar weinig te beleven. Inmiddels zijn Amy Schrouff (22), Dianne Driety (25), Donna Vanwersch (20), Celine Dodemont (25), Brittny Sooren (23), Inge Hambeukers (24), Lynn Peltzer (30), Yara Schrouff (20), Yentl Smeets (25) en Esmée Thewissen (23) uitgezwermd naar steden als Leiden, Amsterdam, Nijmegen, Maastricht en Wageningen. Toch zouden ze het liefst ooit terugkeren naar het dorp waar ze zijn opgegroeid, waar ze de mensen kennen. „Ik zie me in elk geval niet met een kind op een flat“, illustreert Amy. Geschatelich aan tafel. Dat is iets te ver in de toekomst. „We willen dat dorpsgevoel terug“, zo vatten de jongeren hun missie samen. „Het gevoel van saamhorigheid.“ In hun eigen jeugd had je nog de Vijlense meissieband. Nu is het vaak zoeken naar een plek waar ze elkaar kunnen treffen als ze thuiskomen voor het weekend. „Maar Vijlen heeft geen café meer dat tot laat openblijft, dus zien sommigen van ons elkaar wel in de voetbalkantine.“ Genoeg over wat er ontbreekt, de VJV maakt lever plannen. Inmiddels hebben de tien (negentien vrouwen en één man) al wat ideeën over hoe ze Vijlen wat meer kunnen laten bruisen. „We gaan een Biercantus houden op 10 juni in het dorp. We hebben ook al twee artiesten in gedachten die daarbij kunnen optreden.“ Dat feest is overigens niet alleen bedoeld voor jongeren, maar voor iedereen uit het dorp. Het moet een moment zijn waar Vijlenaren elkaar kunnen treffen. De Koelmarkt was zo'n evenement waar iedereen jaarlijks te vinden was. De twintigers stonden er zelf met een kraampje. In 2019 werd die markt teruggebracht naar een feest, omdat de kosten hoger werden dan de opbrengsten. Maar wat de VJV betreft komt de markt weer terug. „al moeten we daar nog wel over in gesprek met de evenementencommissie.“ De jongeren pakken het professioneel aan: ze zijn nu druk bezig met het opstellen van de stukken voor de notaris. Die bleek toch wat prijziger dan ze hadden gedacht, vandaar dat ze voor Pasen al met een paasactie langs de deuren zijn gegaan. De reacties in het dorp waren hartverwarmend. „We hadden duizend hardgekookte eieren en twintig kindpassagies en die waren we zo kwijt. Er waren mensen bij die een hele maand kochten.“ Tijdens de laatste carnavalsoptocht presenteerden ze zich in het dorp. „We kregen ook van ouders positieve reacties. Als de saamhorigheid terugkomt, willen jongeren ook graag terugkomen naar Vijlen. Wij willen daar een stukje aan bijdragen.“



...ning, die meer evenementen voor het hele dorp willen organiseren. FOTO ROB OOSTWEGEL

Buurtbijeenkomsten

In de afgelopen anderhalf jaar zijn 29 buurtbijeenkomsten gehouden. Verder werden 640 enquêteformulieren ingevuld en deden 2585 kinderen mee aan een onderzoek naar hun sport- en beweeggedrag.

Lees ook: **Blunder Maastricht over speelplekken hersteld: inwoners Mariaberg praten als 28ste buurt mee** (De Limburger)

Bewoners in actie!!

Geen visie op de rol van publieke ruimte bij maken sociaal weefsel en voor opgroeien kinderen en jongeren!!

Maastricht wil 125 speelplekken afbreken: 'Ze zouden zich kapot moeten schamen'



Maastricht bedenkt zich: in 2026 zijn er ruim tweehonderd sport- en speelplekken, ook 'veilige' voor tienermeiden



Vragen

- Hoe kunnen we de sociale fysieke infrastructuur van de 'village' analyseren?
- Hoe kinderen en jongeren daarbij – naast ouders, jongerenwerkers, politie agenten en anderen - een actieve rol in die analyse geven?
- Hoe de publieke ruimte voor ouderen *en* jongeren – uit alle inkomensgroepen - te verbeteren?